

* ЩИРОСЕРДЯ * ЩИРОСЕРДЯ * ЩИРОСЕРДЯ * ЩИРОСЕРДЯ * ЩИРОСЕРДЯ *

Олена Биковська,

Президент Міжнародної асоціації позашкільної освіти (IAASE), голова Громадської ради при Державній службі якості освіти України, завідувач кафедри позашкільної освіти НПУ імені М.П. Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

5 жовтня світ відзначає Всесвітній день педагога.

6 жовтня, в Україні наше професійне свято — День працівників освіти.

Надзвичайно важливо, що в Україні і світі звертають увагу на професію педагога.

У зв'язку з Днем педагога хочу перефразувати усім відому фразу: «Є така професія — плекати майбутнє».

У цьому році виповнилося 30 років, як свою долю і я пов'язала з професією, а точніше — долею педагога.

30 щасливих професійних років! Перш за все, хочу звернутися до колег-освітян. Так, МИ — Педагоги — важливі! Ми навчаємо, виховуємо, розвиваємо,

Є така професія — плекати майбутнє

не так вже й багато — добробут для їх родин і повага до праці, яку вони роблять. Шановні представники влади, підтримайте педагогів і вони стократ віддячать своєю працею для дітей, для майбутнього!

Хочу звернутися до своїх студентів — майбутніх педагогів, учнів, вихованців. Ви живете і навчаєтеся у надзвичайний час — час викликів і можливостей. Для Вас — це один з прекрасних періодів життя, коли відкриті усі шляхи. Педагоги віддають Вам частинку себе, щоб Ваше подальше життя стало кращим. Шануйте педагогів за їх бажання Вас підтримувати, передати свої знання і зробити Ваш життєвий шлях щасливим!

І, безумовно, хочу звернутися до кожного. До кожного з нас через слово, пораду, підтримку доторкнулася душа і серце педагога. Якщо є можливість, принаймні, подумки, подякуйте своїм педагогам. Повірте, віддаючи себе своїм учням, їм дуже важливо знати, що у Вас все добре!

Впевнена, у кожного з нас у житті була історія пов'язана з Вашими педагогами.

Доля і мені подарувала надзвичайних педагогів і надзвичайні історії. Але є одна, яка стала доленосною і визначила

неї мали прийти гості, хотіла пригостити їх новими цукерками.

Наша екскурсія затягнулася, і ми, діти, зголодніли. Людмила Луківна, як справжній вчитель, не замислюючись дістала ту коробку і почала учнів пригощати.

З Людмилою Луківною сильно здружилися. Після уроків проводжали її на автобус, розмовляли. У кінці 7 класу, дізнаємося неприємну звістку. Людмила Луківна йде на пенсію і звільняється зі школи. Та ми продовжили з нею підтримувати стосунки.

1989 р. після 8 класу я перейшла в іншу школу до педагогічного класу. Їздила до улюбленої вчительки, розповідала про свої досягнення, складнощі.

Людмила Луківна завжди казала: «Ти тільки не здавайся. Ти маєш бути педагогом. Це твоє призначення».

У рік Незалежності України — 1991 — закінчила педклас і успішно вступила у наш педагогічний інститут. Контакти з Людмилою Луківною ми продовжували підтримувати.

Розпочалася середина 90-х. Дуже складний час.

В один із приїздів, вона повідомила: «Ще ніхто не знає, але ми готуємося

нулася по знайомих, але всі сказали, що справа марна. Країна велика. Знала тільки її прізвище і те, що мешкає у Чикаго й стару адресу. Все.

Залишився біль, що не змогла за все подякувати вчителю й сказати головне: «Що вона справжній педагог, який дав путівку в життя і я їй безмежно вдячна. Що все, чого досягла, завдячуючи їй. І, головне, продовжила її шлях педагога».

2011 р. Пройшло понад 14 років з часу, як втратила зв'язок зі своїм вчителем. І тут мені випадає нагода їхати на стажування до США.

Збирають нашу групу і виявляється, що ми будемо знаходитися у Вісконсіні. Це ж біля Чикаго.

Безумовно, у мене з'являється думка — знайти Людмилу Луківну. Тут же себе зупиняю. На той момент їй вже мало бути за 80 років.

Чи все гаразд? Вирішила, принаймні, знайти родину. Коли прилетіли до Вашингтону, звернулася з проханням допомогти знайти свою вчительку. Мене запитали, що про неї знаю. Прізвище, місто. Виявилось, що не все так просто.

— Чикаго? Місто діаспори, у якому мешкає дуже багато тих, хто переїхав.

— Прізвище? Теж, виявилось розповсюдженим.

Усвідомлювала, що це останній шанс знайти Людмилу Луківну й звернулася з проханням знайти хоча б у якийсь спосіб.

Підняли телефонний довідник. І як попереджали, з таким прізвищем понад сотні людей. Почали шукати телефон си-на — Олександра, ім'я якого теж достат-

аналізуємо, формуємо, створюємо, творимо, продукуємо, генеруємо, забезпечуємо, випускаємо. Головне – виконуємо важливу місію нашої професії ПЕДАГОГА – той, хто веде. Як відомо, педагог з древньогрецької – *país* – дитина, *ago* – веде.

Педагог – не просто професія. Це значно більше. Це покликання, стан душі, доля, постійна робота і самовдосконалення. І для того, щоб стати високопрофесійними педагогами у нас пішли роки навчання в педкласах, педучилищах, педуніверситетах, десятиліття праці над собою.

Ми, педагоги, маємо сіяти добре, розумне, вічне. Маємо бути стриманими, толерантними, мудрими. Ми не можемо помилятися, мати поганій настрій, побутові проблеми чи проблеми зі здоров'ям. Ми це знаємо. І працюємо, працюємо, працюємо...

Наша освітянська професія як естафета. Ми отримуємо досвід наших наставників, примножуємо його і передаємо своїм учням. Дорогі мої педагоги, освітяни, сил нам! Працюємо і ведемо далі!

Хочу звернутися і до батьків. Пригадайте, коли Ви були малечою і якими важливими для Вас були педагоги. Сьогодні вони допомагають Вам у вихованні Ваших дітей. Саме педагоги є Вашими надійними партнерами, щоб доля Ваших дітей склалася якнайкраще. Шановні батьки, поважайте педагогів, їх працю!

Хочу звернутися до представників влади. Саме педагоги є тими, хто реалізує державну політику, творячи майбутнє через вихованців, учнів, слухачів, студентів, які навчаються в дитячих садочках і школах, закладах позашкільної освіти і училищах, коледжах і університетах. Саме педагоги забезпечують довіру до влади.

У найскладніші часи для будь-якої держави прогресивна влада найбільше підтримувала представників 3-х професій – педагогів, медиків і військових. Підтримувала, тому що це основа державності!

Цінуйте педагогів за їх жертвовну працю. Не принижуйте їх відбиранням і так мізерних доплат. Як правило їм потрібно

моє професійне життя. Цією історією хочу поділитися.

«Доля» або «Коло замкнулося».

«Якось до нас додому, коли я ходила у 6 клас прийшла класний керівник, наша вчителька Людмила Луківна. (Ми її називали Людмила Лукінічна). Розмовляючи з батьками каже, що я обов'язково маю стати педагогом, оскільки маю педагогічні здібності.

Людмила Луківна наш клас дуже любила. Їй було за 60 років і, як виявилось, ми були її останнім класом. Любов до дітей, знання предмету, які поєдналися з педагогічним досвідом були основою її високого професіоналізму.

За фахом Людмила Луківна була істориком і по суботах організовувала виховні заходи – екскурсії Києвом. Ми приходили за бажанням, але до 10 учнів збиралося постійно. Саме вона прищепила нам любов до Києва і показувала його велич – Володимирська гірка, Золоті Ворота, Софія, Лавра. Годинами ми гуляли містом.

В одну із таких екскурсій вона купила цукерки «Вечірній Київ», що тільки з'явилися у продажу. Виявилось, що ввечері до

виїхати в Америку». Виявилось, що майже вся її родина вже емігрувала.

Домовилися тримати зв'язок через листи. У листах розписували кожну дрібничку. Час швидко летів. Захистила диплом, отримала вищу освіту й готувалася до вступу в аспірантуру.

Безумовно, вона цьому дуже раділа. І написала, що пишається мною і, що частинка її виховання в мені.

Враховуючи, що екзамени в аспірантуру тільки розпочалися, на цей лист не відповіла. Ось поступлю в аспірантуру, напишу. Вступила. Але важливо ж захистити дисертацію. Тому поки листа теж не написала. Захистилася. Потім, вирішила, ось отримую звання доцента, й напишу...

Скільки ж років я не писала? Виявилось аж 4, пролетіли як одна мить. Вже сіла писати, підняла її останній лист, а там фраза: «Ми зараз живемо на тимчасовій квартирі. І нам мають дати іншу».

Написала листа. Розуміючи, що вони могли переїхати, добавила туди записочку з проханням, що якщо адресата не буде, то прохання, по можливості, передати йому цей лист.

За деякий час отримую лист з Америки. Увесь в печатках. Виявилось, що це мій лист, який повернувся у Київ з написом, що адресат там не проживає.

Як? Як знайти Людмилу Лукінічну? Ки-

ньо розповсюджене. У перекладі ім'я могло бути Алексом, Олександром, Олексією і т.д. Телефони є, але їх сотні.

Кажу: «Давайте будемо, хоча б якісь записувати». 1, 2, 3, 4... номер телефону. Ситуація ускладнювалася. Десь на 12 номері стало зрозуміло, що немає сенсу їх всі записувати.

Коли ми приїхали у Вісконсін, хвилювання важко передати. Вирішила, що потрібно дзвонити з того, останнього номеру. У телефоні один гудок, другий. Відповідає чоловічий голос.

І... Чую голос сина Людмили Луківни – Олександра. Голос не змінився.

Кажу, що це Лена, учениця із Києва. Саша каже, що пам'ятає мене. Леда наважуюся й запитую: «Як Людмила Луківна?». А він каже: «Як, як ... ногу по-лампалю»...

Головне, вона жива. Я знайшла її, і можу подякувати. Вечорами з Людмилою Луківною годинами спілкувалися по телефону. Розповідала і про освітянські успіхи – захистила і кандидатську, і докторську дисертації, і, що стала професором та ректором. Згадували багато миттєвостей з шкільного життя. І те, що саме Людмила Луківна наш клас познайомила із закладом позашкільної освіти, який знаходився недалеко від школи і став нашим другим освітянським домом, його гуртками.

Безумовно, дуже перепрошувала, що тоді зразу не відповіла й на цілих 14 років втратили зв'язок. Адже хотіла, щоб мій вчитель, Людмила Луківна, мною пишалася. Саме головне: «Я – в освіті!».

Людмила Луківна сказала: «Я це знала. Твоє призначення освіта».

Безумовно, дуже хотілося зустрітись, обійнятись. Не судилося. Пройшло занадто багато часу. Людмила Луківна сказала, що вона хоче, щоб її запам'ятала такою, якою вона була майже 15 років тому.

Зі мною була коробка цукерок «Вечірній Київ». Зробила посилку і відправила їй поштою разом з листом, у якому сердечно подякувала за її мудрість як педагога і те, що вона передала мені свою долю – шлях освітянина».